



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

Trening za Jedinicu za implementaciju projekta

30. oktobar 2012. godine

SUPERVIZIJA IZGRADNJE

Od RAJA do PAKLA i nazad!

ili

From BLISS to BLUES i NAZAD!

PREZENTER :

Trevor Nilsen, glavni inženjer, MISP IPA 2010





An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

A. OSNOVNE POLAZNE OSNOVE:

Česta polazna osnova, omiljena, ali
POGREŠNA, je:

SUPERVIZOR je SVEMOĆAN:

BOŽANSKI (BLAŽEN) stav!!!



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost



eptisa
REGIONAL OFFICE FOR SEE
www.eptisa.com

**Royal
HaskoningDHV**
Enhancing Society Together

VNG
Vereniging van
Nederlandse Gemeenten



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

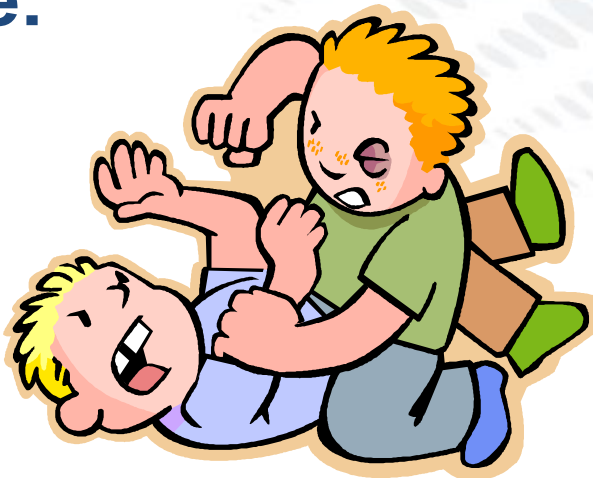
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

OSNOVNE POLAZNE OSNOVE

Pravi ili istinski stav NE BI trebalo
da bude:



što je stav iz PAKLA!



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

OSNOVNE POLAZNE OSNOVE:
VEĆ bi **PRAVI** ili **ISTINSKI** stav **TREBALO** da
bude:



SKLAPAJTE MIR, NE VODITE RAT
BOŽANSKI inspirisan stav!

eptisa
EUROPEAN PROJECT FOR THE
www.eptisa.com

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

VNG
Vereniging van
Nederlandse Gemeenten



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

OSNOVNE POLAZNE OSNOVE:

Trebalo bi da bude jasno koji stav ili polazna osnova je najbolja:

Vi, supervizor, bi trebalo da shvatite:

1. VI NISTE SVEMOĆNI, već ste
2. FACILITATOR
3. MIROTVORAC, ali
4. NE PRAVITE **KOMPROMISE!!!!**



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

OSNOVNE POLAZNE OSNOVE:

TAKO:

1. Prilikom obavljanja svojih dužnosti, Supervizor bi trebalo da vodi računa da ne narušava odgovornosti izvođača radova.

2. *NE BI TREBALO da daje odobrenje kada se odobrenje ne zahteva Ugovorom.*



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

OSNOVNE POLAZNE OSNOVE (nastavak):

3. Ne bi trebalo da odobrava kada se zatheva samo komentar.

4. Ne bi trebalo da 'vodi' izvođača radova po pitanju izgradnje ili drugim pitanjima koja su obaveza izvođača radova definisanih ugovorom.

5. Ne bi trebalo da daje instrukcije u vezi sa Privremenim radovima ili bezbednosti koji bi mogli biti protumačeni kao uklanjanje odgovornosti izvođača radova po pitanju ovih stvari.



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

OSNOVNE POLAZNE OSNOVE (nastavak):

Sledeći stavovi će vas dovesti do NEPOVOLJNE SITUACIJE:



1. Ignorišete 5 saveta koje ste dobili
2. Pravite kompromise po pitanju: kvaliteta, vremena, troškova, specifikacije.
3. Tražite borbu– samo zbog borbe!
4. Pretpostavljate da ste SVEMOĆNI



eptisa
EUROPEAN PROJECT FOR THE
www.eptisa.com

Royal
HaskoningDHV
Enhancing Society Together

VNG
Vereniging van
Nederlandse Gemeenten



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

ZAMKE:

Sledeće zamke će vas takođe dovesti u **NEPOVOLJNU SITUACIJU:**

1. Sklonost da odobri, bez razmišljanja, SVE zahteve i instrukcije od strane ugovaračkog tela. **SLABO!!**
2. Sklonost da da odobri SVE zahteve (opravdane ili neopravdane) od strane ugovaračkog tela(kako bi se održao mir!). **KAFANA I MOBILNI TELEFONI Supervizija!!**
3. Davanje instrukcije da bi se ubrzao posao.
NEODGOVORNO



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

ZAMKE (nastavak):

4. Nedostatak povratne informacije, tj. minimalna komunikacije.

NEORGANIZOVANO

5. Nesposobnost da se donesu odluke.

SLABO

6. Neuspeh da se isprate SVE aktivnosti, dela i događaji

NEMARNO

7. Nedoslednost u aktivnostima.

NEODGOVORNO

REZULTAT





An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

B. NAPREDNE POLAZNE OSNOVE:

(ili laički rečeno: Primenjeni principi)

Osnova za ove osnove je:

Deo 2: Odeljak 2 – **Opšti uslovi ugovora**, i

Odeljak 3 – **Posebni uslovi ugovora**

(Nije ovde diskutovano: samo informativno)

Praćenje ovih osnova će vas držati dalje od
PAKLA a voditi do **RAJA!!!**



eptisa
Municipal Office for the
www.eptisa.com

Royal
HaskoningDHV
Enhancing Society Together

VNG
Vereniging van
Nederlandse Gemeenten



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi

DEO 2 : UGOVOR

Odeljak 1

Odeljak 2

Odeljak 3

Odeljak 4

Odeljak 5

Garancija

Odeljak 6

Garancija

Forma ugovora

Opšti uslovi

Posebni uslovi

Forma garancije sa učinkom

Forma avansnog plaćanja

Forma povraćenog novca



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi

DEO 2 : Odeljak 2

OPŠTI USLOVI UGOVORA



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

Building together for the future

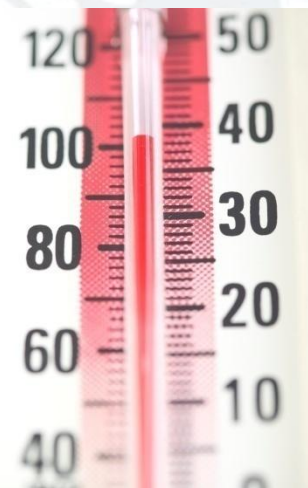
Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi

Hajde da razmotrimo nekoliko članova (klauzula) koji često pokreću različitosti u mišljenjima između izvođača radova i supervizora.

npr. povećavaju temperaturu!





An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi

1. Član 21: Posebni rizici.

Nepredviđeni fizički uslovi.



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE-

Primenjeni principi

1. Član 21: Posebni rizici.

21.1. Ukoliko, tokom izvođenja radova, Izvođač nailazi na **veštačke prepreke ili fizička stanja** koja ne bi u razumnoj meri mogla da se predvide od strane iskusnog izvođača, i ukoliko izvođač misli da će nastati dodatni troškovi i ili/da će biti neophodno produžiti rok za implementaciju zadatka kao rezultat ovoga, obavestiće o tome supervizora u skladu sa Članom 35 i/ili 55. Izvođač mora precizirati u takvom obaveštenju veštačke prepreke i/ili fizičke uslove, dajući i detalje o uloženom naporu, merama koje preduzima ili namerava da preduzme i vreme očekivanog odlaganja prilikom izvođenja ili završetka građevinskih radova.



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE-

Primenjeni principi

1. Član 21: Posebni rizici.

21.2. Nakon prijema obaveštenja, supervizor može *inter alia*:

- (a) Zahtevati od izvođača da obezbedi procenu troškova za mere koje sprovodi ili namerava da sprovede;
- (b) Odobriti mere opisane u Članu 21.2 (a) sa ili bez izmena;
- (c) Dati pisane instrukcije na koji način se odnositi prema veštačkim preprekama ili fizičkim uslovima;
- (d) Narediti izmenu, suspenziju ili prekid ugovora



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE-

Primenjeni principi

1. Član 21: Posebni rizici

21.3. To the extent that the Supervisor mora odlučiti da sve veštačke prepreke ili fizički uslovi **nisu u razumnoj meri mogli biti predviđeni od strane izvođača radova, supervizor** mora :

(a) uzeti u obzir **sva odlaganja** koja je izvođač radova pretrpeo izvođač radova kao rezultat takvih prepreka ili uslova koji učestvuju u odlučivanju o produžetku roka za implementaciju zadatka na koje je obavezan izvođač radova u skladu sa Članom 35; i/ili

(b) U slučaju veštačkih prepreka ili fizičkih uslova osim vremenskih, mora obezbediti **dodatne isplate** izvođaču radova u skladu sa Članom 55.



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE-

Primenjeni principi

1. Član 21: Posebni rizici.

21.4. Vremenski uslovi ne daje pravo izvođaču radova na zahteve u okviru Člana 55.

21.5. Ukoliko supervizor odluči da su veštačke preprepe ili fizički uslovi mogli, na kraju, biti u razumnoj meri predviđeni od strane iskusnog izvođača radova, on će o tome obavestiti izvođača radova čim to bude moguće.



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

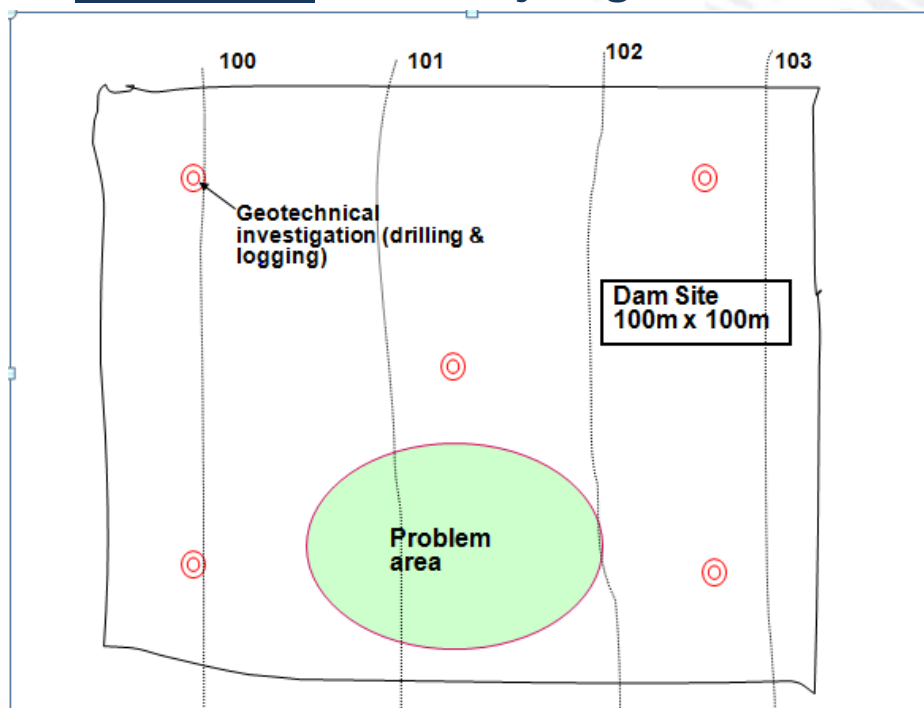
●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE-

Primenjeni principi

1. Član 21: Posebni rizici.

PRIMER 1. Nedovoljno geotehničkih informacija





An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE-

Primenjeni principi

1. Član 21: Posebni rizici.

PRIMER 2. Nekontrolisani pristup gradilištu

FABRIKA ZA TRETMAN OTPADNIH VODA U ŠAPCU:

- Nepredviđena dodatna iskopavanja

OSIGURATI ZAŠTITU GRADILIŠTA



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi



eptisa
REGIONAL OFFICE FOR SEE
www.eptisa.com

**Royal
HaskoningDHV**
Enhancing Society Together

VNG
Vereniging van
Waterlandse Communes



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi

Član 32: Patenti i dozvole

Osim tamo gde nije drugačije definisano u Posebnim uslovima, izvođač radova se obavezuje da naknadni štetu ugovaračkom telu i supervizoru za bilo koj zahtev koji proističe iz upotrebe, kao što je precizirano ugovorom, patenta, **dozvola**, crteža, modela, brenda ili robne marke, **osim u slučaju kada takva kršenja proističu iz usklađenosti sa nacrtom ili specifikacijama koje je obezbedilo ugovaračko telo i/ili supervizor.**



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme
●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave
●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi

Član 32: Patenti i dozvole

- Dozvole: - izdaje se od strane GoS (ministarstva) lokalnih nadležnih organa
- Rešenja: - od strane ugovaračkog tela (= **crvena knjiga**)
- od strane izvođača radova (= **žuta knjiga**)
- Pitanja u vezi sa zemljištem: - Pristup gradilištu

OBEZBEDITE BLAGOVREMENE PRIJAVE I ODOBRENJA

U suprotnom....



eptisa
NATIONAL OFFICE FOR IIR
www.eptisa.com

Royal
HaskoningDHV
Enhancing Society Together

VNG
Vereniging van
Nederlandse Gemeenten



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi

Član 35: Produžetak perioda za implementaciju zadataka

35.1 Izvođač može tražiti produžetak roka za implementaciju zadatka ukoliko će biti sprečen u ispunjenja uslova iz ugovora zbog bilo kog od navedenih uslova :

- (a) Posebni vremenski uslovi u izjavi ugovaračkog tela;
- (b) **Veštačke prepreke ili fizički uslovi** koji se nisu u razumnoj meri mogli predvideti od strane iskusnog izvođača radova;
- (c) Administrativne zabrane koje utiču na datum završetka a koje proističu na drugi način osim krivicom izvođača radova;



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi

Član 35: Produžetak perioda za implementaciju zadataka

- (d) Neuspeh ugovaračkog tela da ispuni svoje obaveze predviđene ugovorom;
- (e) Bilo kakva suspenzija radova koja nije izazvana greškom izvođača radova;
- (f) Viša sila;
- (g) Bilo koji drugi uzrok u Opštim uslovima koji nisu izazvani greškom izvođača radova.

ČLAN IDE ZAJEDNO SA ČLANOVIMA 21 i 32



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi

Član 55: Zahtevi za dodatna plaćanja

55.1. Ukoliko u okviru ugovora postoje okolnosti za koje izvođač smatra da mu daju pravo da traži dodatna sredstva, izvođač radova će:

(a) Ukoliko namerava da **potražuje dodatna sredstva, obavestiti** Supervizora o namerama ili **podneti takav zahtev u roku od 15 dana** nakon što izvođač radova postane upoznat sa navedenim okolnostima, počev od razloga za podnošenje zahteva; i



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi

Član 55: *Zahtevi za dodatna plaćanja*

55.1. nastavak:

(b) **Podneti kompletan i detaljan opis svog zahteva** čim je to izvodljivo, **ali ne kasnije od 60 dana od dana dosavljanja takvog obaveštenja, osim** ukoliko nije drugačije dogovoreno sa supervizorom. U slučaju da se supervizor složi sa drugačijim datumom osim predviđenih 60 dana, strane koje učestvuju u dogovoru se slažu da će takvi detalji biti predati ne kasnije od datuma predaje nacrt finalnog stanja po računu. Izvođač radova mora posle toga ubrzo predati detalje koje supervizor može zahtevati kojima će proceniti validnost zahteva.



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi

Član 55: Zahtevi za dodatna plaćanja

55.2. Kada **Supervizor potpune i iscrpne detalje** zahteva ponuđača radova kojima potražuje dodatna plaćanja, on će, bez kršenja Člana 21.4, **nakon obaveznih konsultacija sa Ugovaračkim telom** i, gde je prikladno, Ugovorno telo, određuje da li se izvođaču radova odobrava dodatna isplata i obaveštava uključene strane.

55.3. **Supervisor može odbiti** bilo kakav zahtev za dodatno plaćanje koje nije u skladu sa zahtevima Člana 55.

POTENCIJALNO:



ili



ep4sa
Municipal Office for the
www.ep4sa.com

**Royal
HaskoningDHV**
Enhancing Society Together

VNG
Vereniging van
Nederlandse Gemeenten



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

NAPREDNE OSNOVE- Primenjeni principi

Zaključak: Dalje aktivnosti koje zahtevaju posebnu pažnju:

- Program implementacije zadataka
- Cene i stope
- Crteži
- Bezbednost
- Produžetak roka
- Odlaganja
- Plaćanja (Periodična privremena i varijacije)
- Testovi i puštanje u rad
- Prvremeno prihvatanje i predaja
- Početak perioda podl
- Finalno prihvatanje
- Finalno stanje po računu



An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

UPAMTITE:

VELIKIM DELOM JE DO VAS, KAO SUPERVIZORA/LICA NADLEŽNOG ZA SKLAPANJE UGOVORA/INVESTITORA KAKO ĆETE ZAVRŠITI:



ili





An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

USPEH JE STVAR IZBORA





An EU funded project
Projekat finansira Evropska unija

Municipal Infrastructure Support Programme

●●● Building together for the future

Program podrške razvoju infrastrukture lokalne samouprave

●●● Gradimo zajedno za budućnost

HVALA NA PAŽNJI